

Ο θαυμαστός κόσμος των εντόμων

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΒΑΘΜΙΑ ΣΤΗΝ ΟΠΟΙΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Το πρόγραμμα αυτό προσφέρεται για την Προδημοτική Εκπαίδευση και για όλες τις τάξεις της Δημοτικής Εκπαίδευσης.

Ανάλογα με την τάξη που συμμετέχει στο πρόγραμμα εφαρμόζονται διαβαθμισμένες δραστηριότητες. Ενδεικτικές δραστηριότητες παρουσιάζονται στο γενικό πλαίσιο εφαρμογής του προγράμματος.

Το πρόγραμμα είναι μονοήμερο (09:00-13:30 ή 09:00-16:00).

Σημείωση 1:

Το πρόγραμμα που παρουσιάζεται πιο κάτω εκτείνεται μέχρι το απόγευμα. Σε περίπτωση που η ομάδα επιθυμεί το πρόγραμμα να ολοκληρωθεί μέχρι τις 13:30 ή και πιο νωρίς τότε θα γίνουν σχετικές συνεννοήσεις των συνοδών εκπαιδευτικών, με το προσωπικό του Κέντρου.

Σημείωση 2:

Σε συνεργασία με το προσωπικό του Κέντρου και τους/τις συνοδούς εκπαιδευτικούς, το γενικό πλαίσιο εφαρμογής του προγράμματος, όπως παρουσιάζεται παρακάτω, μπορεί να αναπροσαρμοστεί και να διαφοροποιηθεί ως προς τις δραστηριότητες και τον τρόπο ανάπτυξής του, με βάση τις ανάγκες της κάθε ομάδας.

ΣΤΟΧΟΙ

Οι μαθητές/μαθήτριες αναμένεται να:

1. Γνωρίσουν τους οργανισμούς που στελεχώνουν το δίοραμα των αρθρόποδων στο Κ.Π.Ε. Αθαλάσσας (πεταλούδα, μύγα, τζιτζίκας, κάμπια, ακρίδα, κ.λπ.).
2. Καθορίσουν τα βασικά χαρακτηριστικά των εντόμων και να τα διακρίνουν από τα αραχνοειδή και τα μυριάποδα που δεν είναι έντομα, μέσα από παρατήρηση στα στερεοσκόπια.
3. Αναγνωρίζουν τα στοιχεία εκείνα του οικοσυστήματος που οριοθετούν την ύπαρξη εντόμων σε αυτό.
4. Εντοπίζουν και να αναγνωρίζουν, μέσα από κλείδα, έντομα στο ενδιαίτημα του δασικού πάρκου Αθαλάσσας.
5. Περιγράφουν τον κύκλο ζωής των εντόμων.
6. Περιγράφουν τη ζωή στο μελίσσι και να κατανοήσουν τη συμβολή των μελισσών στην παραγωγή τροφής.
7. Επεξηγούν τους λόγους που τα έντομα, παρά τη χρηστική τους αξία, διαχωρίζονται από τους ανθρώπους σε ωφέλιμα και βλαβερά.
8. Συγκεντρώσουν κυπριακές παροιμίες, τραγούδια και παραμύθια που σχετίζονται με τα έντομα.

9. Αποκτήσουν θετική στάση για την προστασία των εντόμων, από ψεκασμούς και ραντίσματα κατά την παραγωγή των γεωργικών προϊόντων.
10. Κατανοήσουν τον ρόλο όλων των εντόμων στη διατήρηση της τροφικής αλυσίδας και της ισορροπίας των οικοσυστημάτων.
11. Αντιληφθούν το πρόβλημα της εξαφάνισης ορισμένων εντόμων από τη χρήση φυτοφαρμάκων.
12. Αντιληφθούν ότι ο τρόπος ζωής των ανθρώπων με τις αρνητικές επιπτώσεις που επιφέρει στο οικοσύστημα της Γης επηρεάζει την ποικιλομορφία, την αφθονία, τους πληθυσμούς και τη σύνθεση των εντόμων.

ΓΕΝΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

9:00-10:00 Αφιξη-καλωσόρισμα στο Κέντρο. Ακολούθως οι μαθητές/μαθήτριες χωρίζονται σε ομάδες και εισέρχονται στον χώρο του Μουσείου. Εισαγωγή στο πρόγραμμα «Ο θαυμαστός κόσμος των εντόμων» στην Αίθουσα Χλωρίδας – Γεωλογίας, στο Διόραμα με τα αρθρόποδα . Με την προβολή κατάλληλου υλικού (φιλμάκι) και την ενεργό συμμετοχή των παιδιών, μαθητών και μαθητριών, μέσω συζήτησης αντιλαμβάνονται το θεματικό πλαίσιο του τίτλου και προσεγγίζονται έννοιες όπως αρθρόποδα, έντομα, ωφέλιμα, βλαβερά, ψεκασμός, κύκλος της ζωής, επικοινωνία, μελίσσι κ.λπ.

Αξιοποιώντας στερεοσκόπια/μικροσκόπια, εικόνες και κηρήθρα (έκθεμα), μέσα από παρατήρηση και προβληματισμό, διακρίνουν τα βασικά εκείνα χαρακτηριστικά ενός οργανισμού που το εντάσσουν στη συνομοταξία των αρθρόποδων και στη συνέχεια στην τάξη των εντόμων. Μελετάται ο κύκλος ζωής των εντόμων και η κοινωνία των μελισσών με τη συμμετοχή των μαθητών/μαθητριών σε ενδεικτικές δραστηριότητες, όπως «Ο κύκλος ζωής των εντόμων», «Από τη μέλισσα... στην κηρήθρα» κ.λπ.

10:10-11:50 Μετάβαση στο πεδίο. Ψάχνουν και εντοπίζουν έντομα που ζουν στο δάσος μέσα από το παιχνίδι «Ψάξε θα με βρεις;». Στη συνέχεια η κάθε ομάδα υιοθετεί έναν οργανισμό και ετοιμάζει το δελτίο ταυτότητάς του. Δίδονται κλειδες και όργανα μετρήσεων (υγρασία εδάφους, θερμοκρασία), που αξιοποιούνται από τις ομάδες για την αναγνώριση, παρατήρηση και μελέτη του οργανισμού στον δικό του βιότοπο. Η παρουσίαση των εργασιών τους και η συζήτηση που ακολουθεί έχει ως στόχο να απαντηθούν κάποια ερωτήματα όπως «Ποια είναι η συμβολή των εντόμων στο δασικό οικοσύστημα;», «Πώς οι κλιματικές συνθήκες επηρεάζουν τα έντομα;»

11:50-13:30 Επιστροφή στο Κέντρο. Οι μαθητές/μαθήτριες μεταβαίνουν στο σημείο όπου βρίσκεται το «ξενοδοχείο εντόμων». Η παρατήρηση των διαφορετικών ενδιαιτημάτων του ξενοδοχείου γίνεται μέσα από τη διεξαγωγή περιβαλλοντικών παιχνιδιών όπως «Βρες το έντομο που

περιγράφο», «Περνά περνά η μέλισσα», «Σωστό ή λάθος» κ.λπ., όπου απαντούνται και τα ερωτήματα:

α) Για ποιο σκοπό φτιάχνουμε τα ξενοδοχεία εντόμων;

β) Γιατί κάθε κουτάκι είναι διαφορετικό;

γ) Ποιο έντομο ζει σε κάθε κουτί;

Στη συνέχεια μέσω της τεχνικής του ηθικού διλήματος οι μαθητές/μαθήτριες διερευνούν ένα περιβαλλοντικό ζήτημα (π.χ. Υπάρχουν ωφέλιμα και βλαβερά έντομα;). Τους δίνεται η ευκαιρία να προβληματιστούν, να ακούσουν τις απόψεις των συμμαθητών/συμμαθητριών τους, να διασαφηνίσουν τις δικές τους αξίες και να εκφραστούν ελεύθερα.

13:30-14:30 Διάλειμμα - Μεσημεριανό

14:30-16:00 Διεξαγωγή δραστηριοτήτων ανατροφοδότησης:

α) Κατασκευή ενδιαιτήματος για έντομα.

β) Οδηγός κανόνων συμπεριφοράς για τους/τις επισκέπτες/τριες, του δασικού πάρκου για τα έντομα.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ-ΟΔΗΓΙΕΣ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ/ΤΙΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥΣ

Στο απογευματινό πρόγραμμα οι μαθητές/μαθήτριες έχουν μεσημεριανό διάλειμμα. Για το σκοπό αυτό μπορούν να έχουν μαζί τους μεσημεριανό φαγητό.

Συστήνεται όπως οι μαθητές/μαθήτριες:

- Έχουν φωτογραφική μηχανή ή βιντεοκάμερα.
- Έχουν μαζί τους κασετίνα στην οποία να υπάρχουν ψαλίδι, γόμα, μολύβια και χρώματα.
- Φορούν αθλητικά παπούτσια και είναι κατάλληλα ντυμένοι/νες για εργασία στο πεδίο.

Τα φύλλα εργασίας και τα όργανα ή οποιοσδήποτε άλλος εξοπλισμός χρειάζεται για την εφαρμογή των προγραμμάτων, παρέχονται από το Κέντρο.